

EU I.
Magyarország útja az EU felé
(a gazdaságpolitológiai érvrendszer)

* Miért szükségszerűség részünkről az európai csatlakozás? Egyfelől a modernizációs kényszerből, másfelől az alkalmazkodási válságunkból következően.

1. Történelmi perspektívában

- Trianon után a magyar állam és társadalom kirekesztetett Európából, amikor a „természetes” geopolitikai, geoökonómiai, geokulturális határokat átszabták, s Mo-ot történelmi nyersanyag, termőterületi, infrastrukturális stb. készletei és adottságai túlnyomó részétől megfosztották. Szűkebb s tágabb régiójában a geopolitikai, vagy a geoökonómia státusza és kapcsolatrendszere alapjaiban megváltozott, mindent újra kellett szervezni, és akkor jött a második világháború.

- A háború után berendezkedő hatalommal Mo. az elzárkózás, az autarchia éveit követően, a KGST keretei között szűkebb régiókban egy mérsékelt felzárkóztató, az európai dimenziókban azonban mind jobban lemaradó fejlődést futott be. A ma távlatából nézve a magyar szocializmus 50 éve felfogható egy folyamatos Trianonnak, amennyiben a mérlegünk minden tétele deficitessé lett, elmondható, hogy a kádárizmus mint gulyáskommunizmus egy fogyasztásra tervezett társadalom volt, amely a társadalmi újtermelés forrásait élte fel.

2. Helyzetmeghatározás

A rendszerváltozás és az átalakulás új kapitalizmusa a harmadik magyar köztársaságban a totális eladósodottsággal indult, amikor a külső adósság (az éves GDP 60-70%-a, döntően az EU országai felé) mellett hatalmas belső adósság halmozódott fel (az éves GDP 4-5-szöröse) a társadalmi újtermelésben fontos állami infrastruktúra-rendszerek hiányában.

Az alkalmazkodási válságban döntő jellegzetesség, hogy bár az orosz/keleti piacok összeomlottak, teljesen fizetéképtelenek lettek (s a hosszú távú hitelezésben erősebb EU-i, ill. amerikai cégek foglalják el pl. a magyar agrár- vagy gyógyszertermékek piacait), közben a magyar energiaimport folyamatosan évi 2 Md USD nagyságrendű egyoldalú kifizetési terhet ró a magyar gazdaságra, ami súlyos cserearányromlást idéz elő.

Az alkalmazkodási válság ilyen körülmények között túlalkalmazkodásba csap át, amikor a magyar kivitel 75%-a az EU piaci felé irányul, s nem az a legfőbb gond, hogy a

magyar mezőgazdaságnak döntő keleti piacok teljesen elsorvadnak, hanem hogy az EU-mezőgazdasági problémái máris érvényesülnek a magyar belsőpiacon is, mintha már tag lenne.

* Konklúzió: Mo. nem az EU-ba megy (mert mindig is ott volt, s az EU számos hatása régóta érvényesül a magyar gazdaságban), hanem teljes mértékben kiteszi a magyar társadalmat (gazdaságot, politikát, kultúrát) az EU-piac hatásainak, s ehhez a következő állomásokat kell elérnie, meghaladnia: - adósságkinövés:

- felzárkóztatás, nyitni a külföldi tőke előtt:
- fejlesztési politikák (Széchenyi- és Neumann-tervek).
- gazdaságdemográfiai (előregedés, termékenység) problémák enyhítése.

3. Az EU-közeledés logikája

Az EU-közeledés (harmonizáció, hasonulás, csatlakozás) a mai adottságainkat tekintve szükségszerűség a civilizációs centrumokhoz csatlakozás logikája szerint, amennyiben az európai közösség országai által szolgáltatott minták vannak a legközelebb a magyar adottságokhoz.

4. Az EU-csatlakozás kényszere

Az EU-csatlakozás kényszer ugyanakkor, ami gyors alkalmazkodást igényel attól a magyar társadalomtól, amelyik elszokott attól az elmúlt ötven évben.

_____ gazdasági alkalmazkodás: a washingtoni konszenzus és a maastrichti kritériumok hatásainak érvényesülése egy modernizációs sokkterápiaként jelenik meg mo-on, a szigorú pénzügyi racionalizáció révén gyökeresen új feltételrendszerbe állítja a gazdaságot, amelyik 1989-es összeomlására jellemző, hogy csak 2000-ben érte el a rendszerváltás előtti teljesítményét, de ez már egy egészen más gazdaság...

_____ politikai alkalmazkodás: az euroatlanti politikai rend- vagy térhez csatlakozásunk is hatalmas áldozat a magyar társadalomtól, amelyik alig szabadult meg az orosz-szovjet megszállástól (aminek hatásait egyszerűen nem is értik a nyugatiak) és máris amerikai támaszpont települ területére, majd megindul a háború a magyarok lakta szomszéd ország ellen...

_____ társadalmi alkalmazkodás: a magyar társadalom alapjában konzervatív, toleráns (amit a magyarok különösen nehéz helyzetét tekintve sokkal jobban kellene értékelni a nyugatnak). A belpolitikai csatározások az exponált múltja miatt a nyugat felé túlkompenzáló baloldal, ill. a türelmes felzárkóztató politikát követő közép-jobb centripolitikák közötti konfrontálódás miatt vannak. A magyarok eléggé megértően fogadják a helyenként sértő európai és amerikai kioktatásokat az „európaiság”, „jogállamiság” és „tolerancia” nevében, bár a magyarok történelmi múltja

igazolja a befogadó, európai normákat követő államiságot...

információs/EU/statisztikai problémák

* Mindenekelőtt a vásárlóerő-diszparitások és a maastricthi kritériumok szerinti elbírálás alapjainak statisztikai feltételei.

* Az EU-bővítés és a pénzügyi statisztikák áttekintése.

* A munkaerőpiacok modellezése az átmeneti országokban.

* A KKE-i országok konvergenciájának elméleti és empirikus modellezése.

* Az átmeneti gazdaságok ökonometriai modellezése.

EU-bővítési politika 2001-ben

A jelenlegi helyzetet meghatározó európai fejlemények a következőképpen összegezhetők. Egyrészt mindenki észleli, hogy az EU a legmagasabb szinten lelassította a közeledési tárgyalásokat, mert új prioritások támadtak, amelyek az EU intézményrendszerében új szakpolitikákat és forráskezelést kívánnak meg. Általánosságban felerősödött (főleg brit forrásokból) az euroszeptizmus

Másrészt valóban is lelassultak a tárgyalások a társulni igyekvők oldalán, minthogy az EU egyre kevésbé kész felvenni tagjai közé újabb országokat: 2002-ről már 2005-re tolódtak az intézményes készütséget jelző dátumok. S a csatlakozás tovább is tolódik, mert felerősödött az az európai felismerés, hogy a csatlakozni kívánók nincsenek igazán felkészülve, ill. az EU-n kívül gyorsabban felzárkózhatnak, ha protekcionista megoldásokkal élhetnek.

Harmadrészt a többlépcsős csatlakozás kitalálása mint megoldás, senkit sem tett boldoggá, s az élenjárók - mint mo. is - folyamatosan nyomást próbálnak gyakorolni az EU-ra. A folyamatos tologatás a társulási hangulatot rombolja kívül s belül.

Negyedrész, a fentiekből következően is a közvélemény lassan a bővítés ellen fordul (Haider-faktor). Létrejött egy politikai dilemma, hogy ti. az EU vállalhatja egy fix időpont megjelölését a csatlakozás dátumaként (az EU-érdeke), valamint hogy a csatlakozni kívánók kaphatnak-e hiteles ígéretet az EU-tól (a csatlakozók érdeke), vagyis a kollektív és az egyéni érdekek csapdája jött létre.